

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 74/14

Λουξεμβούργο, 20 Μαΐου 2014

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-333/13
Elisabeta Dano και Florin Dano κατά Jobcenter Leipzig

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Melchior Wathelet, η Γερμανία μπορεί, επί τη βάση ενός γενικού κριτηρίου που αποδεικνύει την έλλειψη πραγματικής σχέσεως με το κράτος μέλος υποδοχής, να αρνηθεί τη χορήγηση σε υπηκόους άλλων κρατών μελών «κοινωνικών παροχών για απόρους που ζητούν εργασία»

Η Γερμανία μπορεί έτσι να αποκλείσει από τις παροχές αυτές τα πρόσωπα που έρχονται με μόνο σκοπό να αναζητήσουν εργασία ή να επωφεληθούν από το σύστημα κοινωνικής αρωγής

Στη Γερμανία, οι άποροι που αναζητούν εργασία μπορούν να ζητήσουν το ευεργέτημα της βασικής ασφαλίσεως προκειμένου, μεταξύ άλλων, να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες διαβίωσής τους¹. Έτσι, σκοπός των εν λόγω παροχών είναι να παράσχουν τη δυνατότητα μιας σύμφωνης προς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ζωής, θεωρείται δε ότι καλύπτουν τις βασικές ανάγκες, τις συμπληρωματικές ανάγκες, καθώς και τις ανάγκες στεγάσεως και θερμάνσεως. Εντούτοις, τα πρόσωπα που μεταβαίνουν στη Γερμανία με μόνο σκοπό να επωφεληθούν από τις παροχές αυτές ή να αναζητήσουν εργασία αποκλείονται, κατά τη γερμανική νομοθεσία, από τις παροχές αυτές. Ο σκοπός του αποκλεισμού αυτού είναι να αποτραπεί η παράλογη επιβάρυνση του συστήματος κοινωνικών παροχών στη Γερμανία.

Το Sozialgericht Leipzig (δικαστήριο της Λειψίας αρμόδιο για κοινωνικοασφαλιστικά ζητήματα) ερωτά εάν αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης μια τέτοια εξαίρεση. Το εν λόγω δικαστήριο καλείται να επιλύσει την εκκρεμούσα ενώπιόν του διαφορά μεταξύ της E. Dano και του ανήλικου υιού της, αμφοτέρων ρουμανικής ιθαγένειας, και του Jobcenter Leipzig (αρμόδιας τοπικής διοικητικής αρχής). Επικαλούμενο τον αποκλεισμό που προβλέπει το γερμανικό δίκαιο, το Jobcenter Leipzig αρνήθηκε να χορηγήσει σε αυτά τα δύο πρόσωπα τις παροχές βασικής ασφαλίσεως². Η E. Dano και ο υιός της (που γεννήθηκε στη Γερμανία) ζουν από πολλά έτη στη Λειψία στο διαμέρισμα αδερφής της E. Dano η οποία μεριμνά για τη διατροφή τους. Η E. Dano δεν έχει επαγγελματικά προσόντα και δεν έχει μέχρι τούδε ασκήσει κάποια επαγγελματική δραστηριότητα, είτε στη Γερμανία είτε στη Ρουμανία. Φαίνεται ότι δεν εισήλθε στη Γερμανία προκειμένου να αναζητήσει εργασία και ότι δεν καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να βρει απασχόληση στην εν λόγω χώρα.

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Melchior Wathelet φρονεί ότι δεν αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης³ η μη χορήγηση σε υπηκόους άλλων κρατών μελών, επί τη βάση ενός

¹ Βιβλίο II του γερμανικού κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II). Οι παροχές βασικής ασφαλίσεως που προβλέπει ο SGB II περιλαμβάνουν επίσης τις παροχές που σκοπούν στην ένταξη στην εργασία, πλην όμως οι παροχές αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαφοράς. Πέραν του συστήματος αυτού για τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία, ένα σύστημα κοινωνικής αρωγής εν στενή εννοία προβλέπει, στο πλαίσιο του SGB XII, έναν παρόμοιο αποκλεισμό με αυτόν που αποτελεί το αντικείμενο στην υπόθεση Dano.

² Εντούτοις, για λογαριασμό του υιού της, η E. Dano εισπράττει από τις γερμανικές αρχές επίδομα τέκνου (Kindergeld) ύψους 184 ευρώ τον μήνα, καθώς και προκαταβολή σε επίδομα διατροφής ύψους 133 ευρώ τον μήνα.

³ Πρόκειται πιο συγκεκριμένα (i) για τον κανονισμό 883/2004 (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 988/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009 (ΕΕ L 284, σ. 43), και (ii) για την οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ,

γενικού κριτηρίου, του ευεργετήματος των «ειδικών μη ανταποδοτικού τύπου παροχών σε χρήμα» (όπως είναι οι παροχές της γερμανικής βασικής ασφάλισης σε απόρους που αναζητούν εργασία⁴), υπό την προϋπόθεση ότι το επιλεγέν κριτήριο (όπως είναι π.χ. ο λόγος της εισόδου του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους) μπορεί να αποδείξει την έλλειψη πραγματικής σχέσεως με το κράτος μέλος υποδοχής και σκοπεί, με τον τρόπο αυτόν, να αποτρέψει την υπέρμετρη επιβάρυνση του εθνικού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το δίκαιο της Ένωσης⁵ επιτρέπει στους πολίτες της Ένωσης και στα μέλη της οικογενείας τους να διαμένουν σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό του οποίου είναι υπήκοοι επί τρεις μήνες, εφόσον δεν καθίστανται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής. Οσάκις τα πρόσωπα αυτά επιθυμούν να διαμείνουν πέραν των τριών μηνών, πρέπει να έχουν επαρκείς πόρους προκειμένου να μην καταστούν βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής. Εντεύθεν συνάγεται κατ' ανάγκην ότι είναι ενδεχόμενο να υπάρξει άνιση μεταχείριση κατά τη χορήγηση παροχών κοινωνικής πρόνοιας μεταξύ των υπηκόων του κράτους μέλους υποδοχής και των λοιπών πολιτών της Ένωσης.

Νομοθεσία που αρνείται το ευεργέτημα των παροχών βασικής ασφάλισης στα πρόσωπα τα οποία, όχι μόνον δεν επιδιώκουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, αλλά έρχονται στη Γερμανία με μόνο σκοπό να επωφεληθούν από το γερμανικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, είναι σύμφωνη, κατά τον γενικό εισαγγελέα Wathelet, προς τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης. Ένας τέτοιος αποκλεισμός παρέχει τη δυνατότητα να αποτραπεί το ενδεχόμενο να καταστούν βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας τα πρόσωπα που ασκούν την ελευθερία τους κυκλοφορίας χωρίς τη βούληση εντάξεως. Μια τέτοια νομοθεσία είναι συμβατή επίσης με το περιθώριο χειρισμών που έχουν στον τομέα αυτό τα κράτη μέλη. Με άλλα λόγια, παρέχει τη δυνατότητα αποτροπής των καταχρήσεων και μιας ορισμένης μορφής «κοινωνικού τουρισμού».

Ο γενικός εισαγγελέας παρατηρεί περαιτέρω ότι το κριτήριο που επέλεξε η Γερμανία (ήτοι άφιξη στο γερμανικό έδαφος με μόνο σκοπό την αναζήτηση εργασίας ή τη λήψη κοινωνικού βοηθήματος) μπορεί να αποδείξει την έλλειψη πραγματικής σχέσεως με το έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, καθώς και την ανυπαρξία εντάξεως σε αυτό. Το κριτήριο αυτό παρέχει τη δυνατότητα να διασφαλισθεί η οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η οικονομική του ισορροπία. Συνεπώς, η γερμανική νομοθεσία επιδιώκει έναν θεμιτό σκοπό, όπως απαιτεί το Δικαστήριο. Εξάλλου, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι το κριτήριο που επελέγη φαίνεται αναλογικό προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Πράγματι, προκειμένου να προσδιορισθεί εάν ο αιτών εμπίπτει στον επίμαχο αποκλεισμό και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να λάβει τις παροχές βασικής ασφάλισης, οι γερμανικές αρχές πρέπει οπωσδήποτε να εξετάζουν την προσωπική του κατάσταση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ L 229, σ. 35, και ΕΕ 2005, L 197, σ. 34).

⁴ Κατά τον γενικό εισαγγελέα, οι παροχές αυτές, που προέρχονται από τη συνένωση δύο προηγούμενων συστημάτων (την ασφάλιση ανεργίας και την κοινωνική αρωγή), αποτελούν, αφενός, ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα κατά την έννοια του κανονισμού 883/2004 και πρέπει, για τον λόγο αυτόν, να συνάδουν προς την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Εντούτοις, αποτελούν επίσης παροχές κοινωνικής πρόνοιας κατά την έννοια της οδηγίας 2004/38, μολονότι υπάρχει το ενδεχόμενο να υφίσταται άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών της Ένωσης που έκαναν χρήση της ελευθερίας τους κυκλοφορίας και διαμονής και των υπηκόων του κράτους μέλους υποδοχής.

⁵ Πιο συγκεκριμένα η οδηγία 2004/38 που παρατίθεται στην υποσημείωση 3.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.
Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς
τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106